

A:IMOSE

(Da:i Sia: - Amos; Modu – Amosa; Bisini – Amos)

Hidadea Sia:

A:imose da balofede (Gode Sia: Alofesu dunu) esalu. Eno balofede dunu ilia sia: da fa:no dedei, e da degabo. E da moilai amo Yuda la:di amo ganodini esalu, be e da Isala:ili dunu ilia ga (north) la:di amo ganodini esalu, ilima Gode Ea Sia: olelei. E da ode 800 Y.H.M. amoga Gode Ea Sia: olelei. Amo esoga, Isala:ili dunu da bagade gagui dunu agoane ba:i. Ili da dabuagado Gode Ea hou lalegaguiwane ba:i amola ilima ha lai dunu da doagala:mu ilia da hame dawa:i. Be A:imose e da liligi bagade gagui hou da dunu bagahame fawane gagui e da ba:i dagoi. Bagade gagui dunu da hame gagui dunu ilima hame asigisu. Ili da dabuagado fawane Gode Ea hou lalegagui amola gasa hamomu hame dawa:i.

E da fa:no misunu hou dawa:beba:le, e da mae beda:iwane Gode Ea Sia: olelei. Gode da Isala:ili dunuma se dabe iasu imunu, amo e da olelei. E da Isala:ili dunuma moloidafa hou hamoma:ne sia:i. E eno amane sia:i, “Wadela:i hou higama! Moloidafa hou amo hanama! Fofada:su moloidafa hou ba:ma! Amabela:? Hina Gode da Ea fi dunu hame bogoi esalebe ilima gogolema:ne olofoma:bela:?” (Sia:alalo 5:15)

Sia: Dedei Diala

1 Isala:ili Soge Dafulili Esalebe Fi
da Fofada:su Ba:mu...Sia:alalo 1: 1-2:5

2 Isala:ili da Fofada:su Ba:mu...Sia:alalo 2: 6-6:14

3 Esalebe Ba:i Biyale Gala...Sia:alalo 7:1-9:15

A:IMOSE

¹ *A:imose da sibi ouligisu dunu galu. Ea moilai dio da Degoua. Gode da ema amo fa:no misunu hou da Isala:ili dunuma doaga:mu, amo olelei. Amo eso galu Asaia da Yuda fi ilima hina bagade esalu amola Yelouboua:me (Yihoua:se egefe) ea da Isala:ili fi amo ea hina bagade hamone ouligibi. Gode da amo sia:ema olelelalu, ode aduna ha:digili, bebeda:nima bagade misi.

² †A:imose da amane sia:i,
 “Hina Gode da Saione goumi amogai esala.
 Ea sia: da laione wa:me ea sia: defele naba amola gugelebe agoai
 amo E Yelusaleme moilai bai bagade ganodini husa esalebe.
 Ohe fofole nasu soge da biosa amola gisi Gamele goumi ganodini heda:lu amo osobo soa:golome agoane afadenene biosa.”

Gode da Isala:ili Dafulili Esalebe Fi Ilima Se Dabe Ima:ne Fofada:sa

Silia

³ ‡Hina Gode da amane sia:sa, “Dama:sagase fi dunu ilia da wadela:i hou amo bu hamone, bu hamone agoane hamobeba:le, Na da dafawane

* **1:1:** 2 Hina bagade 15:1-7; 2 Hou Olelesu 26:1-23; 2 Hou Olelesu 14:23-29 † **1:2:** Youele 3:16 ‡ **1:3:** Aisaia 17:1-3; Yelemaia 49:23-27; Segalaia 9:1

ilima se dabe imunu. Iliã da Gilia:de dunu ilima dodona:giwane se bagade iasu. ⁴ Amaiba:le, Na da hina bagade dunu Hasa:iele amo ea diasu nema:ne, lalu sanasimu, amola hina bagade dunu Beneha:ida:de ea gasa bagade gagili sali moilai nema:ne, lalu sanasimu. Huluane da nene dagoi ba:mu. ⁵ Na da Dama:sagase gagoi logo ga:i amo huluane dusa:le dagoma. Amola Na da dunu fi huluane A:ifene umi soqe ganodini esalebe amo huluane sefasimu amola Bedidini soqe ea hina bagade dunu amo huluane sefasimu. Amola ga fi dunu ilia Silia fi dunu huluane Ge soqega se iasu diasu ganodini sanasima:ne, Na da logo doasimu.”

Filisia

⁶ ŠHina Gode da amane sia:sa, “Ga:isa osobo dogone fi dunu da wadela:i hou amo bu hamone, bu hamone, agoane hamobeba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. Iliã da dunu fi afae amo afugili, bidi mae lale udigili hawa: hamomusa:, Idome soqega esalebe dunuma bidi lai. ⁷ Amaiba:le, Na Ga:isa moilai bai bagade gagoi dobea amoga lalu ulagili salimu, amola ilia gagili sasali diasu huluane amola liligi huluane da nene dagoi ba:mu. ⁸ Na da A:siedode amola A:siegelone moilai bai bagade elea hina bagade huluane fadegale sefasimu. Na da Egelone moilai bai bagade fi ilima se dabe imunu, amola Filisidini dunu oda esafulubi, amo ilia da bogogia:mu.”

Š **1:6:** Aisaia 14:29-31; Yelemaia 47:1-7; Isigiele 25:15-17; Youele 3:4-8; Sefanaia 2:4-7; Segalaia 9:5-7

Daia

9 **Hina Gode da amane sia:sa, “Daia dunu fi ilia da wadela:i hou amo bu hamone, bu hamone, agoane hamobeba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. Iliā da dunu fi afae ilia dunu huluane afugili Idome sogega afugili asi. Iliā musa: gousa:su sia: ilegele hamoi amo hohonone wadela:lesi dagoi. 10 Amaiba:le, Na Daia moilai bai bagade amo ea gagoi nema:ne, lalu bidi imunu. Amola ea gagili sali diasu huluane laluga nemu.”

Idome

11 ††Hina Gode da amane sia:sa, “Idome fi ilia da wadela:i hou amo bu hamone, bu hamone agoane hamobeba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. Iliā da yolalali (Isala:ili dunu) amo medole legemusa:, benea ahoasu. Iliā da nimi bagade hamoi amola hame yolei. 12 Amaiba:le Na da Dima:ne moilai bai bagadega lalu iasimu, amola Bosela gagili sali moilai bai bagade amo laluga ulagisimu.”

A:mone

13 ††Hina Gode da amane sia:sa, “A:mone fi ilia da wadela:i hou amo bu hamone, bu hamone agoane hamobeba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. Iliā ha lai gegei bagade soge eno lamusa: amo ganodini abula agui uda Gilia:de esalu amo dadamuni fane dagoi. 14 Amaiba:le,

** 1:9: Aisaia 23:1-18; Isigiele 26:1-28:19; Youele 3:4-8; Segalaia 9:1-4; Ma:diu 11:21-22; Luge 10:13-14 †† 1:11: Aisaia 34:5-17, 63:1-6; Yelegaia 49:7-22; Isigiele 25:12-14, 35:1-15; Oubadaia 1-14; Ma:lagai 1:2-5 †† 1:13: Yelegaia 49:1-6; Isigiele 21:28-32, 25:1-7; Sefanaia 2:8-11

Na La:ba moilai bai bagade fi ilima amola gagoi dobea laluga nema:ne lalu imunu, amola ilia gagili Sali diasu huluane laluga ulagimu. Amalu gegesa bulubulubi amo nabimu, amola gegebe amo da isu bagade mabe agoai ba:mu.

¹⁵ Ilia hina bagade dunu amola ea dadi gagui ouligisu dunu ilia da ga sogega udigili hawa: hamomusa:gini mugululi asi dagoi ba:mu.”

2

Moua:be

¹ *Hina Gode da amane sia:sa, “Moua:be fi ilia da wadela:i hou amo bu hamone bu hamone agoane hamobeba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. Ilia da Idome hina bagade dunu ea gasa amoma hihi hou hamoi. Ilia da amo gobele sali amola nasubu hamoi. ² Na da Moua:be soges amola Giliode moilai bai bagade gagoi gagili sali amo laluga nema:ne lalu bidi imunu. Moua:be dunu ilia da gegenanawane dadi gagui da bubusa amola dalabede da fulabosa, amo gegesu ganodini ilia da bogoigia:i ba:mu.

³ Na da Moua:be hina bagade amola amo sogebi ouligisu dunu huluane amo medole legemu.

Yuda

⁴ Hina Gode da amane sia:sa, “Yuda fi ilia da wadela:i hou amo eso huluane hamonana. Ilia da afae agoane hele hame fisa. Ilia Na sia: fa:no hame bobogesa amola Na hamoma:ne sia:i amo dafawaneyale hame fa:no bobogesa. Ilia wadela:lesi dagoi amola Nama fa:no hame

* **2:1:** Aisaia 15:1-16:14, 25:10-12; Yelemaia 48:1-47; Isigiele 25:8-11; Sefanaia 2:8-11

bobogesa. Iliā da ilia aowalalia hou defele, ogogosu ‘gode’ma fa:no bobogesa. Amaiba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. ⁵ Amaiba:le Na lalu bidi Yelusaleme moilai bai bagade gagili sali diasu huluane amo nene dagoma:ne lalu imunu.”

Isala:ili

⁶ Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili fi ilia da wadela:i hou amo eso huluane hamonana. Iliā da afadafa hame helefisa. Amaiba:le, Na da dafawane ilima se dabe imunu. Iliā da dunu noga:i be dabe imunu hame dawa:, amo dunu ilia da udigili hawa: hamomusa:gini bidi lasa. Amo dunu da hame gaguidafa. Iliā da emo salasu ea dabe bu imunu hame dawa:. Be Isala:ili dunu da ilima hame asigisa. ⁷ Iliā da hou wadela:lesi dagoi amola ili da gasa hame amola fidisu hame. Iliā da liligi hame gagui dunu ilima banenesisa. Dunu amola ea ada ela da udigili hawa: hamosu uda afae ema gilisili golasa. Iliā da wadela:i hou hamomusa: afufusa amola ilia da Na Dio Hadigidafa Gala amo wadela:lesisa. ⁸ Sia:ne gadosu diasu ganodini ilia da abula hame gagui enoma dabelai, amo sosone diaha. Gode Ea diasu ganodini ilia da waini amo ilia da dunu da ilima dabe imunu amoga lale naha.

⁹ †Be Na dunu fi! Na da dilima asigiba:le A:moulaide dunu wadela:lesi dagoi. Iliā da dunu sedade dolo ifa agoane ba:i amola gasa bagade ‘ouge’ ifa agoane ba:i. ¹⁰ Na dili Idibidi soge ganodini esalu amo lale guda:i, amola soge esoi bagade amo ifa hame heda: amola gibu hame

† 2:9: Mousese ea Malasu 3:8-11

daha, amoga ode⁴⁰agoanega dili oule asi. Amola Na da A:moulaide dunu ilia soge amo dilima i amo da dia: fawane. ¹¹ †Na da dilia maño oda da balofede dunu hamoma:ne sia:si dagoi, amola oda dilia goi ayeligi da Na:salaide hamoma:ne sia:si dagoi. Goe sia: da dafawanela:? Isala:ili fi dunu? Na, Hina Gode, Na da sia:i dagoi. ¹² Be amomane dilia Na:salaide fi amo waini hano moma:ne logei, amola balofede dunu ilima Na sia: mae olelema:ne gasa bagade sia:i. ¹³ Amola waha Na da dili osobo lale gagoudabe agoane hamomu. Amola dilia da se bagade nababeba:le, gaguli fula ahoasu gagoma amoga nabai defele liligi dioi bagade gisa ahoabe agoai gogonomamu. ¹⁴ Dunu hehenasu dawa: ilia da hobeale masunu: hamedeiwane ba:mu. Gasa gala dunu ilia da gasa hame ganumu. Amola dadi gagui dunu ilia da ilisu esalusu gaga:mu hamedei ba:mu. ¹⁵ Dadia gegesu dawa: ea da ea soge amo hi gene ouligimu hamedei ba:mu. Hehenasu dawa: dunu da hehenane hobeale masunu hamedeiwane ba:mu. Dunu hosi da:iya fila heda:le ahoasu dawa: huluane da bogogia:mu. ¹⁶ Amo esoga, nowa gasala dadi gagui gegesu dawa: ilia da ilia dadi amo ligiaguduli amola hehenaia hobeale masunu.” Hina Gode da amane sia:i dagoi.

3

¹ Isala:ili dunu! Nabima! Dunu fi amo Ea Idibidi soge ganodini esalu amo lale guda:i. Goe sia: amo Hina Gode Ea dilia hou olelema:ne sia:i, amo nabima! ² Osobo bagade dunu fililai

† 2:11: Idisu 6:1-8

huluane ganodini, Na da dilia fi amo fawane dawa: amola dili fawane ouligisa. Amaiba:le dilia wadela:i hou da bagadedafa ba:sa amola Na da dilima se dabe imunu amo yolesimu da hamedei. Bai eno fililai dunu ilia ba:ma:ne.

Balofede Dunu Ea Hawa: Hamosu Hou

³ Ma dunu aduna da sogega ahoasea ela da sogebi amogai ela da gousa:mu amo hidadea hame ilegesala:? ⁴ Be laione wa:me bagade ea da udigili hala halaia gegesabela:, ea ohe mae ba:le da? Abuliba:le da waha debe laione wa:me ea diasu ganodini, amomane ea ohe amo mima:bela:?

⁵ Ma sio sani amo ganodini isu hame gasa:le legesea, sani ganodini diagoma da dasabela:? Ma sani ganodini da dilisi amo da udigili fada:ne dabela:?

⁶ Gegesea dusu galamudi (dalabede) amo moilai bai bagade fi amo ganodini udigili dubi nabima:bela:? Ma moilai bai bagade fi amogai ha:i o esoi doaga:sea da Hina Gode iaguda:iba:le fawane maha.

⁷ Ouligisudafa Hina Gode Ea da liligi hamomusa: ilegesea, E da hidadea Ea hamomu liligi amo Ea hawa: hamosu dunu amo balofede dunu ilima olelesa.

⁸ Be laione wa:me bagade ea hala halaia masea, nowa da hame beda:ma:bela:? Amola Ouligisudafa Hina Gode Ea sia:sea da nowa da Ea sia: hame sisia:sala:?

Samelia Soge da Gugunufinisi Dagoi Ba:mu

⁹ Sia: goe Idibidi soge amola Asiedode soge hina bagade ilia diasulali amo ganodini dunu

esalebe huluane ilima olelema, “Dilia huluane Samelia gafulu amodili gilisima. Bidi hamosu amola wadela:i hou ilia da amogawi hamonanebe amo ba:ma.

¹⁰ Hina Gode da amane sia:sa, “Samelia dunu fi ilia da wadela:i hou bagade hamosu amola wamolasu hou amola gegesu hou. Iliu hou noga:idafa da afae agoane da hame hamosa, amola moloi dunu fi hame. ¹¹ Amaiba:le, ha lai dunu da ilia sogge amo huluane sisiga:le dagole amola ilia gagoi amo mugulumu amola liligi huluane amo ganodini dialebe amo lidimu.”

¹² Hina Gode da amane sia:sa, “Laione wa:me bagade ea sibi afae fane nasea, amo ouligisu dunu da amo sibi ea emo aduna o ge afae fawane amo bu lidisa. Amaiba:le, amo defele, Samelia osobo dogone fi dunu wali da noga:le diaha, be fa:no bagahamedafa fawane ba:mu. ¹³ Nabima! Ya:igobe egaga fi ilima sisasu olelema!” Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da amane sia:sa.

¹⁴ *¹⁴ “Isala:ili dunu da wadela:i hou bagade hamobeba:le, Na da ilima se dabe imunu. Amo esoga Na da Bedele oloda huluane wadela:lesimu. Oloda huluane ilia hegomai hono huluane da fadegale fasili, osoboga ha:digi dagoi ba:mu. ¹⁵ Na da anegagisu eso diasu amola dogolosu eso diasu amola wadela:lesimu. Diasu noga:le nenemene gagui amola ‘aifoli’ amoga nina: hamoi, amo huluane amola diasu bagade Na da mugululi dagomu.”

* **3:14:** 2 Hina bagade 23:15

4

¹ “Goe nabima, dilia Samelia uda! Dilia da Ba:isia:ne soge bulamagau noga:le ha:i manu iawane debe agoane sefena desa. Dilia da gasa hame dunu ilima gasa fi hamosa. Amola dunu liligi hame gagui amo dilia uda da banenesisa. Amola adini moma:ne dilia egoa ilima gasawane edegesa. ² Ouligisudafa Hina Gode E da hadigi noga:idafa, Ea da dafawane ilegele sia:i dagoi, “Eso da doaga:mu di memeda besega gagubi agoane, dili huluane da menabo memeda besega gagui agoai ba:mu. ³ Dilia da gagoi ganodini dialu amo gagoi dusa:le sa:ili, hamega moiya ha:digi ba:mu.”

Isala:ili Fi Iliia Nabasu Hou Hame Dawa:

⁴ Ouligisudafa Hina Gode da amane sia:sa, “Defea! Isala:ili fi dunu! Dilia da agoane hanai galea, hadigi sogebi amo Bedele moilai amo ganodini wadela:i hou hamomusa: masa! Ha:giwane wadela:i hou fawane hamoma! Mae yolele ohe amo nodone gobeles salas agoane hamomusa:, hahabe huluane gaguli misa. Amola osoda eso huluane amoga, dilia muni nabuane mogili, afadafa Godema ima:ne gaguli misa.

⁵ Mae yolele, asili Godema dia agi ga:gi amo Ema bagade hahawane nodone ima! Amola liligi oda eno gaguli misi amoga nodone dilila: hou amo gaguia gadoma! Goe hou hamomusa: hanai liligi amo dilia hamomusa: hanai bagade.

⁶ Nafawane, dilia moilai bai bagade fi gilisi ganodini ha:i bagade i amo, be amomane dilia Nama bu hame sinidigili misi. ⁷ Na da gibu

mae sa:ima:ne gagulaligi, dilia ha:i manu sagai liligi heda:mu amomane. Na da gibu sa:ima:ne moilai bai bagade afae iligili i, be oda moilai iligili da hame i. Gibu da ifabi afae amogai sa:i, be eno ifabi amogai da hame sa:i, be amo ifabi da hafoga:sa. ⁸ Da:i gasa hamedene hano hanai dunu oda ilia da moilai bai bagade fi gilisi, ilia da moilai bai bagade afae ea fi ganodini hano ganabela:le hano hogola asi be amomane hano manu defea hame ba:i. Be amomane di da Nama hame buhagi.

⁹ Na fo bagade i dilia ha:i manu sagadusa:i amo hafoga:ma:ne. Danuba: da dilia ifabi ganodini misini amola waini sagai, dilia figi ifa amola olefe ifa amola na ebelei. Be amomane dilia Nama hame buhagi.

¹⁰ Na da olo bagade dilima iaguda:i, amo da Na musa: Idibidi soqe fi dunuma i amai. Na dilia dunu ayeligi amo gegesu ganodini fane legei, amola dilia hosi oule asi. Na bogoi dunu ilia da:i gaha amoga dilia mi gelabo didili heda:i, amola dilia fisisu ganodini gaha amoga nabai. Be amomane dilia Nama bu hame sinidigi.

¹¹ *Na da dili wadela:lesi, Na Sodame amola Goumola ela wadela:lesi amane. Be oda dilia hame bogoi ahoanebe, dilia da lalu geda afae nenanebe amo lalu didi oda amoga fadegai agoane ba:i. Be amomane dilia Nama hame buhagi,” Hina Gode da amane sia:sa.

¹² “Amaiba:le Isala:ili dunu fi, Na da dilima se dabe imunu. Amola Na dilima se dabe

* **4:11:** Mui 19:24

imunuba:le, dilia fofada:su hou amo hamo-
muba:le, amo fofada:be ba:musa: momagele
ha:esaloma!”

¹³ Gode Hi fawane da gumi huluane hahamoi
amola fo.

Ea asigi dawa:su hou amo dunu ilima
dawa:ma:ne Hi fawane olelesa
amola Hi fawane da eso amo gasi
hamoma:ne afadenesa.
Ea da osobo bagadega gumi da:iya ahoa.
Ea Dio: da Hina Gode Bagadedafa!

5

Sinidigima:ne Wele Sia:sa

¹ Nabima! Isala:ili fi dunu goe bogoi da:iya
gesami hea:su, amo agoane Na dilima gesami
hea:mu.

² Isala:ili da a:fini dafai agoane ba:sa.
Bu wa:legadomu da hamedei galebe!
E da osobo gudu diasai enoga fisi udigili
diala,
amola dunu afaega da fidili hame
wa:legadolesisa.

³ Ouligisudafa Hina Gode da amane sia:sa.
“Isala:ili osobo dogone fi ilia da gegesu dunu
1000 agoane gegena masa:ne asunasisa, be
amomane 100 agoane ilia fawane bu sinidigili
manebe ba:sa. Amola Isala:ili osobo dogone fi
eno amo ganodini ilia fi oda 100 agoane gegena
masa:ne asunasisa be amomane 10 ilia fawane
buhagisa.”

⁴ Ouligisudafa Hina Gode da Isala:ili dunu fi
ilima amane sia:sa. “Nama misa! Amasea, dilia

da esalumu. ⁵ Dilia Biasiba moilai bai bagadega nodone sia:ne gadomusa: mae masa. Dilia Bedele moilaiga Na hogole ba:musa: mae masa! Bedele da hamedei agoane ba:mu. Giliga:le sogega mae masa! Ea fi dunu da ga sogega afugili gaguli asi dagoi ba:mu.”

⁶ Dilia Hina Godema sinidigima! Amasea dilia da esalumu. Be Ema hame sinidigisia, Ea da lalu agoane misini, Isala:ili dunuma se dabe imunu. Amo lalu da Bedele dunu huluane nene dagomu, amola amo lalu da ha:ba:domu hamedeiwane ba:mu. ⁷ Dilia da dunu eno se nabima:ne ogogosa amola moloidafa hou hame dawa:. Amaiba:le, dilia da gugunufinisi dagoi ba:mu.

⁸ *Hina Gode da gasumuni huluane hahamoi.
 Hi fawane da gasumuni gilisisu Baleiadese amola Olione hahamoi.
 Ea da gasi amo afadenene bu ha iaha.
 Amola ha amo afadenene bu gasi iaha.
 E da wayabo bagade amoma hano misa:ne sia:sea,
 amomane E da osobo bagadega sogadigisa.
 Ea Dio da Hina Godedafa.

⁹ Ea da dunu gasala fofonobonesisa amola ilia diasu noga:le gagili sala amo mugulusa.

¹⁰ Be dunu moloidafa ilia fofada:musa: masea, amola sia: moloi sia:sea, amo dunu dilia da higasa. ¹¹ Dilia da liligi hame gagui dunu ilia liligi amola ha:i manu huluane wamolasa. Dilia da diasu igiga noga:le gasa gala gagui, be amomane dilia da diasu goega hame esalumu. Amola dilia

* 5:8: Yoube 9:9, 38:31

sagaia da waini sagai, be amomane da waini hano da hame manu, goe sagai ganodini. ¹² Na dawa: dilia wadela:i hou amo da wadela:idafa amola Na dawa: dilia afuda:i liligi amo. Dilia da dunu noga:i amo wadela:lesisa. Dilia hano suligi sia: amoga sia:ma:ne bidi laha amola dunu liligi hame gagui amo ea sia: amo moloidafa mae sia:ma:ne dedebosa. ¹³ Amola dilia wadela:i hou ba:sea hamedafa gagabole sia: sa:ima da defea, dilia da giadofale agoane dawa:sa.

¹⁴ Dilia da hou noga:idafa amola moloidafa ilegema! Amane hamosea, dilia da noga:le esalumu. Dilia da agoane sia:sa, ‘Gode, Hina Gode Bagadedafa E amo da nini gilisili esafula.’ Be dilia wadela:i hou hamobeba:le, E da dili gilisili hame esafula. Be noga:i hou goe hamosea, defeadafa, Gode da dili gilisili esalumu. ¹⁵ Wadela:i hou huluane yolesima amola hou moloidafa fa:no bobogema! Dilia fofada:su ganodini sia: moloidafa sia: sa:ima! Dilia moloidafa sia: dasea, Hina Gode da dili amola dilia fi dunu hame bogoi esala, amo hame yolesimu be gagui dialumu.

Isala:ili Fi Fidima:ne Didigia:mu

¹⁶ Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da amane sia:sa, “Osobo dogone fi moilai bai bagade logo fodoi amogai aligili ilima didigia:su bagade da nabimu. Amola sagale nasu dawa: dunu huluane da wele guda:le da muni lama:ne bogoi da:iya asigili didigia:be agoane hamomu.

17 Waini sagai huluane amo ganodini da didi-gia:su bagade nabimu. Bai Na da misini dilima se dabe imunu.” Hina Gode da amane sia:i dagoi.

18 Dilia da Hina Gode Ea Eso hedolodafa doaga:mu hanai be dilia da amomane se bagade nabimu. Amo eso doaga:sea da dili hame fidimu. Dilia dawa:lobada, amo da esoi hadigisala:? Hame mabu! Amo eso da dilima gasi agoane ba:mu. 19 Fedege agoane amo eso doaga:sea da agoane ba:mu. Dunu e da laione wa:me amo sodole hobeale ahoasea, e da bea ea logo damubi ba:mu. O dunu da hina: diasuga golili dasea, ea lobo amo dobea amoga ligisisia, saniaga lobo gasomai ba:mu. 20 Hina Gode E mabe galu, amo da gasi bagade misunu amola hamedafa hadigi ba:mu. Hame dafawanese!

21 †Hina Gode Ea amane sia:sa “Na da dilia nodone sia:ne gadosu lolo nabe hou goga da Na hamedafa hanasa, amola hahawane hame amo hou Na higasa! 22 Dilia Wadela:i Hou Dabe Ima:ne Iasu amola Gala:ine Iasu amo gaguli masea, Na da amo hame lamu. Na dilia ohe sefena gaguli masea amo Na da hame lamu. 23 Dilia gesami hea:lalebe go yolelesima! Na hihi nababe dilia dusu go dudu dabe go. 24 Be hou noga:i hamosa esaloma amola moloi esaloma! Moloidafa hou da hano bagade amo da habe hame dawa:, agoane ba:mu da defea.

25 ‡Dilia Isala:ili fi dunu! Ode 40 amoga Na soge sedaga wadela:i hafoga:i soge amo ganodini dili Na da oule ahoasu, amo ganodini Na da dilima

† 5:21: Aisaia 1:11-14 ‡ 5:25: Asunasi Dunu Ilia Hou 7:42-43

gobele salasu amola udigili iasu ima:ne logele hame sia:i. ²⁶ - ²⁷ Be dilia da Sagade ogoosu ‘gode’ (amo da dilia ‘hina gode’ dilia da giadofale sia:sa) amola Gaiwane (amo da dilia gasumuni ‘gode’ dilia da giadofale sia:sa) amo loboga hamoi liligi dilia da nodone sia:ne gadoiba:le, Na da dilia soqe Dama:sagase moilai bai bagade baligi amoga afugili oule ahoasea, dilia da amo loboga hamoi liligi amola gaguli masunu,” Hina Gode (Ea Dio da Ouligisudafa Godedafa) Ea da amane sia:sa.

6

Isala:ili Osobo Dogone Fi da Wadela:lesi Dagoi Ba:mu

¹ Asigi bagadedafa, dilia Yelusaleme soqe ganodini noga:ledafa esalusu amola Samelia fi ganodini dilia da agoane dawa:sa, “Nowa da nini wadela:lesima:bela:?” Isala:ili fi da fi bagade amola ilia asigilai dunu da bagadeba:le, dunu eno da ilima fidisu lama:ne maha, ilisu da agoane dawa:sa. Be ilia da se bagade nabimu. ² Asili amola Ga:lane moilai bai bagade fi amo ba:la masa. Amalu Ha:ima:de osobo dogone fi bagade amoga masa, amola Filisidini soqe ganodini Ga:de moilai bai bagade fi amo ba:la masa. Amo osobo dogone fi ilia hou Yuda amola Isala:ili ilia hou baligibala:? Ma ilia soqe alalo ilegei amo da dilia soqe alalo ilegei baligibala:? Hame mabu! ³ Dilia soqe da wadela:mu amo dilia da dafawaneyale hame dawa:. Be dilia wadela:i hou da amo wadela:mu eso hedolo misa:ne fidisa. ⁴ Dilia muni bagade gagui dunu dilia

noga:le sesei da:iya goladiaha amola bulamagau mano amola sibi mano hu noga:le naha, be dilia dawa:ma! Dilia da se bagade nabimu. ⁵ Dilia da gesami hea:musa: gesami gaheabolo muni hamosa, amo da Da:ibidi ea hamoi defele, amola dusu amo duni hea:sa. ⁶ Dilia da ofodo waini hano amo nabale dili naha, amola dilia da:i amoma gabusiga: waea ulawane noga:i ba:sa, be Isala:ili fi da wadela:lesi dagoiba:le dilia da ilima hame asigisa. ⁷ Amaiba:le dili da hidadea ga se iasu diasu soge ganodini amoga mugululi masunu. Amola dilia lolo nabe dilia da bu hame ba:mu.

⁸ Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da amo sisasudafa sia:i dagoi, “Na da Isala:ili fi dunu ilia hidale gasa fi hou bagade higasa. Na da ilia diasu noga:idafa amola higasa. Na da ilia diasu osobo dogone bagade amola amo ganodini liligi huluane amo ilia ha lai dunu ilima imunu.”

⁹ Be sosogo fi ganodini, dunu nabuane agoane hame bogoi esalebe ba:sea, ilia da huluane bogomu. ¹⁰ Dunu bogoi amo ea sosogo fi amola bogoi da:iya misi amo ouligisu dunu e da bogoi da:i amo diasu ganodini dialebe amo lale moiga agoane masunu. Amola bogoi amoea sosogo fi ilima ea amane naba ba:mu, “Diasu ganodini da nowa fawane yolesibala?”

E da sia: amane nabimu, “Hame!” sosogo fi ilia da amane sia:mu. Amasea, bogoi da:iya ouligisu da agoane sia:mu.

“Ouiya:ma! Ninia da noga:le dawa:mu da defea. Hina Gode Ea Dio mae sia:ma.”

¹¹ Hina Gode da liligi wadela:lesima:ne sia:sea, diasu bagade amola fonobahadi amo mugululi fofonobone, goudai dagoi ba:mu. ¹² Hosi ea da igi bagade gilisi amodili da hehenaia masa:bela:? Ma dunu ilia da hano wayabo bagade amogai osobo gidinasuga, wayabo amogai da dogoma:bela:? Be dilia da hou noga:i amo afadenene, fedege agoane medosu hano defele hamoi, amola molole fofada:su amo wadela:lesi dagoi.

¹³ Dilia da Loudiba osobo dogone fi amoga hasalasiba:le hidale sia:sa. Amaiba:le, dilisu dilia hou amo gadodafa hidale gaguia gadoi, amola gasa fi bagade hamosa. Dilia da gasa fili agoane sia:sa, “Ninia da Gana:ime osobo dogone fi ilima hasalasili ouligimu defele esala.”

¹⁴ Hina Gode Bagadedafa Hisu da amane sia:sa, “Isala:ili fi dunu! Na da gegesu dunu soge enoga fi amo dilia soge bagade gogami asunasimu amola dilia da soge hame ganumu. Amo gegesu dunu da dilima hasalasimu. Ili da dilia soge huluane amo ganodini dili banenesimu - amo soge da Ha:ima:de adobo gigadofa ahoasu ga (north) la:di asili la:di goega (south) alalo A:laba Fago doaga:sa.”

7

A:imose da Esala Ba:i amo Ganodini Danuba: Ba:i

¹ Na da esala ba:i amo ganodini Ouligisudafa Hina Gode ba:i. Isala:ili hina bagade ea gisi da noi dagoi amola gisi da bu heda:lebe amo esoga Hina Gode da danuba: wa:i bagadedafa

hamonanebe ba:i. ² Na esala ba:i amo ganodini, na da danuba: mola:ya:i liligi huluane soge ganodini amo na dagoi ba:i. Amalalu, na da amane sia:i, “Ouligisudafa Hina Gode! Dia fi ilia hou gogolema:ne olofoma! Ilia da habodane esaloma:bela:! Ilia da fonobahadi amola gasa hame!”

³ Hina Gode da Ea asigi dawa:su afadenene, amane sia:i, “Dia esala ba:i amo da dafawane hame ba:mu.”

A:imose da Lalu Ba:i

⁴ Ouligisudafa Hina Gode da nama esala ba:su eno olelei. E da Ea fi dunu se dabe iasu ima:ne, lalu didilalu. Lalu da hano wayabo bagade osobo hagudu diala amo nei dagoi. Amalalu, lalu da osobo bagade amola amo nemusa: muni nenanu. ⁵ Amalalu, na amane sia:i, “Hame mabu! Ouligisudafa Hina Gode mae! Dia fi da habodane esaloma:bela:? Ilia da fonobahadi amola gasa hame!”

⁶ Hina Gode da bu Ea asigi dawa:su afadenene, amane sia:i, “Amo amola da hame ba:mu.”

Ogoma Efe Ilegesu Ba:i

⁷ Ouligisudafa Hina Gode da nama esala ba:su eno olelei. Amo ganodini na da Hina Gode dobea gagui (amo da ogoma efe ilegesu amoga defei) amo dafulili lelebe ba:i. Ea lobo ganodini, ogoma efe ilegesu dialebe ba:i. ⁸ E da nama amane adole ba:i, “A:imose! Di da adi ba:sala:?”

Na da bu adole i, “Na da ogoma efe ilegesu ba:sa!”

Amalalu, E da nama amane sia:i, “Amoga Na da dima olelesa. Na fi dunu da dobea noga:le

hame ilegele gagui defele esala. Na da ilima se dabe iasu ima:ne Na asigi dawa:su bu hame afadenemu. ⁹ Aisage egaga fi ilia nodone sia:ne gadosu sogebi huluane da wadela:lesi dagoi ba:mu. Isala:ili soge hadigi sogebi huluane da wadela:lesi dagoi ba:mu. Na da hina bagade Yelouboua:me ea fi hina bagade hou huluane wadela:lesi dagomu.”

A:imose amola A:masaia

¹⁰ A:masaia, Bedele gobelesu salasu dunu, da Yelouboua:me (Isala:ili hina bagade) ema sia:ne iasi amane, “A:imose da di wadela:ma:ne dunu huluane ilima hohonone sia: daha. Ea sia: da ninia soge fi huluane wadela:lesimu. ¹¹ E da amane sia: daha, ‘Yelouboua:me da gegesu ganodini bogomu. Isala:ili fi dunu huluane da ilia sogega fadegale, ga soge amo ganodini mugululi asi dagoi ba:mu.’ ”

¹² Amalalu, A:masaia da A:imosema amane sia:i, “Balofede dunu! Ouyia:ma! Eno hame! Di Yuda sogega buhagili, amogai dia sia: olelema. Ili fawane da dia sia:beba:le, bidi imunu da defea. ¹³ Be Bedele moilai guiguda: ba:la:lusu sia: bu mae sia:ma. Bai amo sogebi da Isala:ili hina bagade ea nodone sia:ne gadosu sogebi amola Isala:ili fi ilia Debole sogebi.”

¹⁴ A:imose da bu adole i, “Na da bidi lama:ne ba:la:lusu hou hame hamosa. Na da sibi ouligisu dunu amola figi ifa ouligisu dunu. ¹⁵ Be Hina Gode da na sibi ouligisu hawa: hamosu fisili, ea fi Isala:ili dunuma fa:no misunu hou olelema:ne sia:i. ¹⁶ Amaiba:le, wali Hina Gode Ea sia: nabima! Di da nama na da ba:la:lusu fisili,

Isala:ili dunuma dadousa gagabosu sia: bu mae hamoma:ne sia:sa. ¹⁷ Amaiba:le, A:masaia, Hina Gode da dima amane sia:sa, ‘Dia uda da di fisili, udigili moilai bai bagade ganodini ea da:i dunuma udigili bidi lamu. Amola dia mano huluane gegesu ganodini medole legei dagoi ba:mu. Dia soge da fifili, eno dunuma i dagoi ba:mu. Amola disu da Gode Ea hou hame lalegagui ga soge amo ganodini bogomu. Amola Isala:ili dunu da dafawane ilia sogega fadegale, eno sogega mugululi asi dagoi ba:mu.”

8

A:imose da Eno Esala Ba:i

E da Ifa Fage Daba Ganodini Sali amo Dialebe Ba:i

¹ Ouligisudafa Hina Gode da nama eno esala ba:su olelei. Amo ganodini na da daba amo ifa fage amoga nabai dialebe ba:i. ² Hina Gode da nama amane adole ba:i, “A:imose! Di da adi ba:sala:?”

Na da bu adole i, “Na da ifa fage daba ganodini sali ba:sa.”

Hina Gode da nama amane sia:i, “Na fi Isala:ili dunu da logo dibiga doaga:i dagoi. Na asigi dawa:su amo Na da ilima se dabe imunu amo Na da bu hame afadenemu. ³ Amo se dabe imunu esoga, hina bagade ea diasuga gesami hea:su da afadenene bu didigia:su bagade agoane nabimu. Bogoi da:i hodo da soge huluane ganodini bago-hame dialebe ba:mu. Sia: huluane da hame nabimu. Ili da ha:digi dagoi ba:mu.”

Isala:ili da Gugunufinisi Dagoi Ba:mu

⁴ Dilia bagade gagui dunu amo da hame gagui amola fonobahadi dunu ilima hasalasisa! Na sia: nabima! ⁵ Dilia da dilia asigi dawa:su ganodini amane sia:sa, “Ninia ha:i manu ganodini amane sia:sa, ‘Ninia ha:i manu bidi lamusa:, Godema nodone sia:ne gadosu hadigi eso da hedolo dagomu da defea. Sa:bade eso da hedolowane dagomu da defea. Amasea, ninia da ha:i manu bidi lasea, muni bagade baligili lamu. Ninia da dioi defei ilegesu liligi amo ninia fi dunuma ogogoma:ne, ninisu da wadela:mu. ⁶ Ninia da wadela:i widi amo muni bagadega bidi lamu dawa:. Ninia da hame gagui dunu ba:sea, e da ea muni imunu muni hamedeiba:le hame iaha. E da emo salasu bidi lamu hame dawa:. Amo dunu udigili hawa: hamomusa:gini, ninia da bidi lamu.

⁷ Isala:ili Hina Gode da dafawane ilegele sia:i dagoi amane, “Na da ilia wadela:i hou hamedafa gogolemu. ⁸ Amaiba:le, osobo bagade da yagugumu. Dunu huluane da se nabimu. Na da soqe huluane igugumu. Soge da Naile Hano defele, gado heda:le gudu sa:ili agoane hamomu. ⁹ Eso da misunu amoga, Na da esomogoa eso banenesimu amola esoga gasi agoane ba:mu. Na, Ouligisudafa Hina Gode, Na da sia:i dagoi. ¹⁰ Na da dilia hahawane lolo nabe amo sinidigili, bogoi ili dogosu eso defele hamomu. Dilia hahawane gesami hea:su Na da afadenene, bu se nabasu didigia:su hamomu. Dilia da dilia dialuma waga:mu amola wadela:i eboboi abula salimu. Dilia ada amola ame ilia mano afae fawane bogoiba:le didigia:sa, amo defele dilia da

didigia:mu. Se nabasu da mae fisili, asili, dagosu eso da doaga:mu.

¹¹ Eso da doaga:mu amoga Na da ha: bagade dilia sogega iasimu. Dunu ilia da hanai ba:mu be agi moma:ne hame hanai. Dunu da hano hanai agoane ba:mu be hano moma:ne hame hanai agoane. Ili da Gode Ea sia: nabima:ne hanaiwane ba:mu. Na, Ouligisudafa Hina Gode da sia:i dagoi. ¹² Dunu ilia da udigili lalumu. Ili da Bogoi Hano Wayabo amo fisili, Medidela:inia Hano Wayabo amoga asili ilia da ga (north) asili gusudili amoga bu masunu. Ili da soge huluane ganodini Gode Ea sia: hogoi helele, hame ba:mu. ¹³ Amo esoga, hame oloi ayeligi amola a:fini da hano hame maiba:le, sidimu. ¹⁴ Nowa da loboga hamoi ogogosu Samelia ‘gode’ liligi ilima nodone sia:ne gadosa, ilia da “Da:ne ‘gode’ ea dioba:le o Biasiba ‘gode’ ea dioba:le” amo dioba:le ilegele sia:sea, amo dunu ilia da dafane, bu eno hame wa:lesimu.”

9

Hina Gode Ea Se Dabe Imunusa: Fofada:su

¹ Na da Hina Gode oloda dafulili lelebe ba:i. E da amane hamoma:ne sia:i, “Debolo duni bugi amo gadodili, amo Debolo ea bai yaguguma:ne fama! Ili da mugululi, dunu ilia dialumaga sa:ima:ne, fima! Na da dunu hame bogoi amo huluane gegesu ganodini fane legemu! Dunu afae da hobeai dagoi hame ba:mu. ² Ili da uli dogone, gudu sa:ili, bogoi sogega doaga:sea, Na da ili hogole ba:mu. Ili da muagado heda:sea, Na da ili ba:mu. ³ Ili da Gamele Goumi gadodili

da:iya wamoaligisia, Na da ili hogoi helele lamu. Ili da hano wayabo bagade hagududafa amoga Na ili mae ba:ma:ne, wamoaligisia, Na da gasonasu ohe bagade hano wayabo bagade ganodini esala, amo ili gasomoma:ne sia:mu.
⁴ Ilima ha lai da ili ga sogega mugululi ahoasea, Na da amo dunu ili fane legema:ne sia:mu. Na da ili mae fidili, udigili wadela:lesimu fawane ilegei dagoi.

⁵ Ouligisudafa Hina Gode Bagadedafa da osobo bagade digili ba:sea,
 osobo bagade da yagugusa.
 Dunu huluane amogai esala da didigia:mu.
 Osobo bagade da Naile Hano defele, gado heda:sa amola gudu daha.

⁶ Hina Gode da Ea diasu muagado ganodini gagusa.
 E da mu dedebosu agoane osobo bagadega figisisa.
 E da hano wayabo bagade amo ea hano misa:ne sia:sea,
 osobo bagade da:iya sogadigisa.
 Ea Dio da Hina Godedafa!

⁷ Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili fi dunu! Na da Suda:ne dunu ilima asigisa, dilima asigisu defele. Na da dili Idibidi sogega oule misi, amo defele Na da Filisidini dunu Galidi sogega gadili oule misi amola Na da Silia dunu Ge sogega gadili oule misi.

⁸ Na, Ouligisudafa Hina Gode, da wadela:i hamosu Isala:ili dunu fi amo ba:lala. Na da ili osobo bagadega bu hame ba:ma:ne dafawanedafa ili wadela:lesimu. Be Ya:igobe ea fi huluanedafa

Na da hame wadela:lesimu. Dunu eno bagahame da esalumu.

⁹ Na da wadela:musa: sia:ne, na da Isala:ili dunu amo gagoma gasa:le legesu ganodini igugusa amo defele ili igugumu. Na da wadela:i dunu fadegamusa:, ili fifi asi gala huluane amo ganodini Isala:ili dunu igugumu. ¹⁰ Wadela:i hamosu dunu Na fi amo ganodini huluane da gegesu ganodini fane legei dagoi ba:mu. Amo wadela:i dunu da mae dawa:iwane amane sia:sa, “Hina Gode da ninia se nabasu mae ba:ma:ne, eso huluane nini gaga:mu.”

Isala:ili da Bu Hahamoi Dagoi Ba:mu

¹¹ *Hina Gode da amane sia:sa, “Eso da misunu, amoga Na da Da:ibidi ea hina bagade hou amola ea fi (wali amo da diasu mugului dagoi agoane ba:sa) amo bu hahamomu. Na da ea dobea bu hahamomu amola amo fi da ilia musa: hou defele ba:mu. ¹² Amasea, Isala:ili dunu da Idome soqe la:di diala amo hasalimu amola soqe fi musa: Na gagui amoga hasalasi mu,” Hina Gode E da amo hamomusa: amane sia:sa.

¹³ Hina Gode da amane sia:sa, “Eso da misunu amoga widi amola gagoma amola ha:i manu huluane da hedolowane heda:le, yoi hamobeba:le, huluane faimu da hamedei ba:mu. Waini fage da hedolowane legele, yoi hamobeba:le, huluane amoga waini hamomu da hamedei ba:mu.

* **9:11:** Asunasi Dunu Ili Hou 15:16-18

Goumiga waini hano ea hedai da ula agoane
dadadisa ahoanebe ba:mu.

Agologa waini hano da hano nawa:li agoane
ahoanebe ba:mu.

14 Na da Na fi dunu ilia sogega bu oule misunu.
Ilia moilai bai bagade wadela:lesi amo ilia da
bu hahamomu.

Amola ilia da amo ganodini esalumu.

Ilia da waini efe sagamu amola amoga waini
hamoi manu.

Ilia da ifabia sagamu amola amo ea ha:i
manu fai manu.

15 Na da Na fi amo soge Na da ilima i,
amoga Na da Na fi bu bugimu.

Enoga bu fadegamu da bu hamedafa ba:mu.”

Dilia Hina Gode da sia:i dagoi.

Sia: ama dagoi

GODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51